

Україну Підсонячну не поглине провалля московське

У проваллі московському (на периферії навіть смітника історії) будуть лише самі паразити-руйнівники, які нині ще намагаються поглинути все справді живе і творче, аби перетравити на лайно. Але для того, аби втягнути туди, у це своє постійно голодне і геть оскаженіле від люті провалля, цілий світ, їм треба насамперед поглинути Підсонячну Україну. Та вже видно, що зятим руйнівникам це не вдасться зробити.

Про те, що підводить нас до такого висновку, читайте в матеріалах із авторитетних видань, які ми розмістили на 3-6 сторінках жовтневого випуску газети. Там є справді цікаві викладки і аналітика (побудовані як на яскравих прикладах із історії, так і на фактах із реальності сьогодення), що нашою думкою саме на таку, дуже втішну для нас, українців, результативну думку.

Зокрема, звертаємо увагу на допис Віталія Панчішина «росія збільшує витрати на війну: експерт назвав наслідки для України». В ньому український військовий експерт Петро Черник стверджує наступне:

«До 145 мільярдів доларів — це доволі багато. 6,5% їхнього валового внутрішнього продукту. Нагадаю, що більше було тільки наприкінці 80-х років двадцятого століття, коли ссрр обчислював свій військовий бюджет у межах від 10 до 15% ВВП. До речі, саме такий великий військовий бюджет став однією з передумов краху радянського союзу. Чому росіяни до цього вдаються?»

Так, справді, це не зовсім хороша новина для нас. Це означає, що ворог демонструє готовність продовжувати виснажливу широкомасштабну війну проти України у наступному році. Це третій військовий бюджет серед усіх країн світу. Найбільший бюджет у США — понад 800 млрд доларів, другий у Китаю — понад 200 млрд доларів. У цьому контексті виникає цілком логічне питання: чи зможе Україна витримати агресію РФ у 2025 році? Витримає, а сповнений оптимізму...

Вважаємо, що ніяк не можна оминати увагою і дуже і глибокий (але — короткий і влучний) матеріал видатного українського журналіста Віталія Портникова, опублікований на сайті «Zbruc», який фіналізує свій матеріал ось так:

«...На наше щастя, «третій Рим» не займає в сучасному світі місця першого в античності. І саме це дає нам шанс вижити, відбитися і стати частиною того світу, який Москва знищити просто не здатна. Саме це і є нашою головною задачею як нового Карфагену — залишитися на мапі й довести цьому карикатурному «третьому Риму» його нездатність нас перемогти. Саме це і є нашою перемогою у війні: коли Карфаген залишається поруч із Римом і Рим нічого не зможе з цим вдіяти. І я зовсім не виключаю, що усвідомлення цієї своєї нездатності до руйнації і стане головною умовою краху цього псевдориму, що він просто лусне від злості й ненависті. Але це вже буде не нашою проблемою. Бо Карфагену, що вижив, буде не до конаючого Риму».

Ну, а вчоргове допоможе продемонструвати хижі рило агресора й показати його антилюдську сутність матеріал про одного з українців, який побував у російському полоні і йому досить довго не вірилось, що він уже — на волі після здійсненого обміну. Це допис Жанни Безп'ятчук «Це концтабір». Історія морпіха, який рік мовчав у російському полоні», розміщений на сайті «BBC NEWS УКРАЇНА»

«...Це концтабір. Нас, звісно, били. Деякі наглядчі явно були садистами, про що можна було судити за їхнім ставленням до нас і поведінкою. Вони зловживали своїм становищем. Нас також змушували стояти на ногах після прийому їжі й до відбою». У жовтні 2024-го Управління Верховного комісара ООН з прав людини заявило, що Росія систематично піддає українських полонених тортурам. У його звіті йшлося, що у російських тюрмах катують струмом, б'ють, піддають сексуальному насильству, позбавляють сну, тримають у незручних позах протягом тривалого часу, принижують людську гідність і погрожують насильством...»

Долаючи все-все лихе на своєму шляху, всі перешкоди, Україна поступово наближає свою перемогу над ворогом, який неодмінно впаде і його самого поглине те чорне провалля...

Якщо не змінити систему управління військом, це «може закінчитися трагічно», — секретар оборонного комітету Костенко

ФРАГМЕНТИ

Комітет Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки на зустрічі з міністром оборони Рустемом Умеровим обговорить зміну системи управління військом.

Про це в ефірі Радіо Свобода заявив народний депутат Роман Костенко, секретар профільного парламентського комітету.

За його словами, наявна система, яка передбачає функціонування оперативних і оперативних стратегічних і оперативних тактичних угруповань військ, була ефективною на початку повномасштабного вторгнення, коли військо командування мало швидко перекидати бригади на різні напрямки. Костенко каже, що якщо систему не змінять, це «може закінчитися трагічно».

«Зараз навіть ворог зрозумів, що потрібно переходити на з'єднання, об'єднання, дивізії, корпуси, і потрібно делегувати більше повноважень саме на ці структури, на стійкі постійні структури, а не на структури, коли командири іноді не знають прізвища командирів бригад, які їм призначаються, бо їх наскільки багато, що вони не в змозі ними керувати. Це вже кажуть усі, і це питання, яке ми і перед міністерством оборони (порушуємо — ред.). Я скажу, що в нас найближчим часом буде міністр на засіданні комітету, і в тому числі я буду ще раз ці питання порушувати, тому що це важливе питання, яке, якщо не вирішити, то це може закінчитися трагічно», — заявив народний депутат.

Секретар комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки каже, що російська армія зараз має суттєву перевагу в ресурсах, тому їй вдається

перемагати на полі бою. «Можна програвати в якийсь момент. В цей момент ми програємо на полі бою в плані того, що противник переважає нас у ресурсах. І противник наступає, а в нас немає стійкої оборони, на жаль. Багато є факторів для цього: це і помилки в управлінні, це питання відсутності нормальної кількості ресурсів. А з початку війни ми не були ним забезпечені більше, ніж на 50%, і Росія завжди переважає в цьому. Проблеми зчасно вирішували фортифікаціями (також є — ред.)», — розповів Костенко.

Депутат вважає, що ситуація може бути ще гіршою, якщо не розв'язувати проблемні питання. Та попри це, народний депутат не вважає поточну ситуацію на полі бою безнадійною.

«Зараз просто противник має ініціативу і має перевагу. Таким чином, наслідки на війні — коли ти маєш ініціативу, перевагу, коли ти маєш більше боєприпасів, коли ти маєш більш стійку систему управління, ти наступаєш — ти перемагаєш. Це ситуація на даний час, але ще раз — це не трагедія», — заявив секретар оборонного комітету.

Фото ілюстративне.
Джерело: Міноборони

<https://texty.org.ua/fragments/113728/yakshone-zminyty-systemu-upravlinnya-vijskom-ce-mozhezakinchytysya-trahichno-sekretar-oboronnogo-komitetu-kostenko/?src=main>

Рада з другої спроби ухвалила закон про зміни щодо відповідальності за корупційні правопорушення

Верховна Рада схвалила у першому читанні законопроект про увідповіднення відповідальності юросіб за корупційні кримінальні правопорушення з міжнародними стандартами. Про це повідомили народні депутати Ірина Геращенко та Ярослав Железняк. За законопроект №11443 проголосували 268 народних депутатів. Цей законопроект направлений на виконання зобов'язань щодо імплементації Рекомендації Ради Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) про боротьбу з підкупом іноземних посадових осіб у міжнародних ділових операціях. Наразі документ ухвалили у повторному першому читанні. Геращенко заявила, що законопроект ще потребує допрацювання до другого читання.

Що таке ОЕСР?

ОЕСР — організація, до складу якої входять 38 найбільших та найрозвиненіших економік світу, які виробляють орієнтовно дві третини світового ВВП. ОЕСР є місцем вивчення та дискусій, здійснює пошуки та аналіз, що допомагають урядам визначити стратегію виходу на формальні угоди між країнами-членами і які будуть реалізовуватися національними інституціями чи в інших міжнародних домовленостях. У червні 2018 року Україна підписала договір з ОЕСР щодо поглиблення співпраці, зокрема у сфері боротьби з корупцією, експортного кредитування та надання експортних гарантій, а у 2019 році почала переговори про вступ.

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль передав від імені держави заявку на вступ до ОЕСР 5 липня 2022 року на полях Конференції з питань відновлення в Лугані

Ірина СІТНИКОВА,

старша редакторка стрічки новин, сайт «hromadske», 29 жовтня 2024 року.

<https://hromadske.ua/polityka/233711-rada-z-druhoyi-sproby-ukhvalyla-zakon-pro-zminy-shchodovidpovidalnosti-za-koruptsiyni-pravoporushennia>

Знову атакують з неба одне з найдовших міст у світі

Останнім часом у цьому році, починаючи з червня, атаки з неба на Кривий Ріг (на одне з найдовших міст у світі - <https://ings.com.ua/svit-pavkolo-nas/5-mist-svitu-z-najbilshoyu-protuzhnistyu.html>) почастишали. Особливо – у жовтні, коли обстріли тривали навіть три дні поспіль. Ми намагаємося постійно викладати про це матеріали, орієнтуючись при цьому на ті видання, де ставляться до них уважно та прискіпливо. Нам достеменно точно невідомо, чому такі обстріли почастишали, але розуміємо, що така інформація важлива насамперед криворіжцям (які або тут залишилися, або з різних причин змушені були виїхати в інші місцевості України чи за кордон). Тож продовжуємо це робити і в цьому, жовтневому, випуску. Попереджаємо, що аналітики в них немає, а є лише сама суха інформація. Ситуація постійно змінюється в місцях обстрілу, так що може і змінюватись кількість жертв в результаті роботи ДСНС.

Окупанти вранці атакували Кривий Ріг – пошкодили 5-поверхівку, постраждали 2 людини

Житлова 5-поверхівка пошкоджена та постраждали 2 людини внаслідок російського удару дронами по місту Кривий Ріг вранці 10 жовтня.

Джерело: голова Дніпропетровської Сергій Лисак у Telegram

Пряма мова Лисака: «Вранці російська армія атакувала Кривий Ріг БпЛА. Пошкоджена п'ятиповерхівка. Інформацію уточнюємо».

Деталі: Пізніше він повідомив, що у будинку понівечений дах, а в одному з під'їздів зруйнована сходові клітина. «З пошкодженої частини дому врятували 6 людей», – повідомив голова ОВА. Також внаслідок атаки у місті побита газова труба, виникла пожежа.

Оновлено: Пізніше голова Криворізької райадміністрації Євген Ситниченко додав, що у Кривому Розі є постраждала. Це 82-річна жінка,

наразі вона у лікарні у задовільному у стані.

«Займання приборкали. Витік газу ліквідували», – повідомив Ситниченко.

Ще пізніше Лисак додав, що постраждали 2 людей – окрім жінки, ще 62-річний чоловік. Йому надали необхідну меддопомогу. Стан – задовільний, лікуватися буде амбулаторно. З понівеченого будинку в Кривому Розі врятували 7 людей, серед них – дитина. Евакуювали ще 26 мешканців. «У місті пошкоджена й інфраструктура. Зокрема, побиті два газопроводи», – повідомив голова області.

Ірина БАЛАЧУК,
сайт «Українська правда»,
10 жовтня 2024 року

<https://www.pravda.com.ua/news/2024/10/10/7479003/>

Ракетний удар по Кривому Рогу: масштабні руйнування і 17 постраждалих

тель, магазин, адмінбудівлю, навчальний заклад, сім багатоквартирних будинків та близько півтора десятка автомобілів, серед яких три пожежні машини, три службових автомобілі поліції та карета швидкої допомоги. «У місті розгорнули штаби. Там приймають заяви про пошкоджене майно. А ще – видають будматеріали. Людей забезпечують їжею і гарячим чаєм», – додав голова ОВА.

Не оминули обстрілами і Нікопольщину. Протягом ночі ворог гатив з артилерії по Марганецькій громаді. Вже зранку обстріляв райцентр. На щастя, обійшлося без людських втрат. Сергій Лисак зазначив, що ситуація в регіоні залишається складною, але українські захисники продовжують тримати оборону і завдавати ворогу значних втрат

Валерія ДОБРОТА,
сайт «Наше місто»,
20 жовтня 2024 року

<https://nashemisto.dp.ua/2024/10/20/raketnyi-udar-po-kryvomu-rohumasshtabni-ruinuvannia-i-17-postrazhdalikh/>

До 14 людей зросла кількість поранених через ракетний удар по Кривому Рогу

Кількість поранених через російський ракетний удар по Кривому Рогу у ніч на 29 жовтня зросла до 14, 10 з них госпіталізовані.

Джерело: очільник Дніпропетровської ОВА Сергій Лисак, ДСНС

Пряма мова: «14 людей постраждали через ракетний удар по Кривому Рогу. 10 з них госпіталізовані. Один поранений – «важкий». Решта в стані середньої тяжкості. На жаль, через атаку обірвалося життя 39-річного чоловіка».

Деталі: Повідомляється, що рятувальники загасили пожежу, яка виникла на місці атаки. Окупанти пошкодили 11 багатоквартирних будинків, клініку, школу, адмінбудівлю. Знищені 12 гаражів, ще 10 – понівечені. Зачепило газогін. Також у ніч на 29 жовтня загарбники атакували Нікопольщину «Градом», артилерією та дронами-камікадзе. Влучили по Нікополю, Покровській, Мирівській, Червоногригорівській громадах. У результаті обстрілу пошкоджена інфраструктура, АЗС, при-

ватний будинок, газогін. Люди вціліли.

Оновлено: О 8:20 Рятувальники повідомили про завершення аварійно-рятувальні роботи після ракетного удару. За їхніми даними, внаслідок атаки загинула 1 людина, 14 травмовано. Також працівники ДСНС врятували 5 людей та ліквідували пожежу на площі 500 кв. м. Окупанти пошкодили понад 10 будинків та знищили 12 гаражів.

Передісторія: У ніч на 29 жовтня очільник Дніпропетровської ОВА повідомив, що російські війська атакували Кривий Ріг ракетою. Тоді було відомо про загиблого та 12 поранених.

Анастасія ПРОЦ,
сайт «Українська правда», 29 жовтня 2024 року
<https://www.pravda.com.ua/10/29/7481863/>

Аж три дні

Три дні підряд – ракетні атаки на Кривий Ріг. Ще не встигали люди оговтатися після пережитого жаху, як агресор бив знову.

Через ранковий удар, за уточненою інформацією, пошкоджені кілька п'ятиповерхівок, магазини, відділення пошти та аптека. Там побиті вікна та двері. Зараз ліквідувають наслідки цього та попередніх «прильотів». Комунальні служби прибирають уламки. Людям

видають будматеріали, якими ті закривають потрошені шибки. Паралельно фіксують нанесені їм збитки та приймають заяви на матеріалку від міста.

Дякую службам, які оперативно примчали на місце. І всім, хто зараз допомагає впоратися

Сергій ЛИСАК,
21 жовтня 2024 року
<https://www.facebook.com/profile.php?id=100089981179124>

Україну Підсонячну не поглине провалля московське

– Союзники мали на меті захопити головну базу російського Чорноморського флоту – Севастополь. Оскільки він був добре захищений з моря, десант висадили в Євпаторії. Це була одна з найбільших десантних операцій, яку порівнюють із висадкою в Нормандії в 1944-му. Звісно, масштаб менший, але співмірний. При цьому британці і французи дивувалися, що росіяни жодного спротиву не чинили. Натомість сталася анекдотична ситуація, коли до десанту вийшов митний чиновник. Хоча, як зазначали учасники подій, якби росіяни мали

що це територія не зовсім Росії, а якби приватної компанії. І тому бойові дії саме на американському континенті не велися.

– Росія перед Кримською війною мала потужні зовнішньополітичні позиції. А тут їй не просто оголосили війну, а й висадили десант, який росіяни не могли скинути назад у море. І ніхто з ними дружити не хотів. Сусідні Австрія і Пруссія зайняли позицію недружнього до Росії нейтралітету. І як це все російська суспільна думка переживала?

– Перша реакція на війну була: «що собі Європа дозволяє?!»,

на англійцями від Балаклави до позицій під Севастополем. Натомість у Російській імперії тоді було лише дві залізниці, але далеко на півночі. Технічна перевага давалася взнаки, російське озброєння програвало в дальності й точності стрільби.

– Один із феноменів тієї війни, що союзники воювали далеко від Франції і ще далі від Британії...

– Але близько від Османської імперії.

– Все-таки основні бази постачання були не в Османській імперії, а транзитом через неї. Проте, хоч і не відразу після ви-

дбутися всередині країни. Ми ж пам'ятаємо, наступну велику поразку росіян – війну з Японією, яка для Російської імперії завершилася революцією. Олександр II виявився досить далекоглядним державним діячем. Він зрозумів, що потрібні зміни і почав їх. Крім того, він виявився досить успішним дипломатом. Звичайно, умови Паризького миру, який підвів ризик під Кримською війною, росіяни називали неприйнятними. Але, за винятком виходу до Дунаю, Росія не втратила територій. Крим залишився за нею. Їй заборонили мати Чорноморський флот, який на той час був затоплений, і оборонні споруди в чорноморських портах. Але цих споруд особливо й не було. І забувають про те, що аналогічні обмеження були накладені на Османську імперію, яка нібито перемогла! Тому Паризький мир я назвав би російським успіхом. Передусім, вони дуже вдало використали розбіжності між французами і британцями. Другий момент – Олександр II грав на сподіваннях [Заходу], що Росія проведе реформи і зміниться, тому не треба робити надто велику ганьбу росіянам, бо вони образяться.

прохолодніше, ніж британці.

– Чому?

– Мабуть, вважали, що це вже відрізнана скибка, і створювати нову мусульманську державу під егідою Заходу якось не випадає. Тобто нібито ніхто не заперечував, але всерйоз про це не говорили. От на Садик-пашу Чайковського робили ставки. Але знов-таки, тут не треба перебільшувати...

– Вагу двох полків кавалерії?

– З одного боку. А з іншого – що це був якийсь продуманий проєкт. Такого не було. Попервах використали цей фактор для війни проти Росії, а після того забули.

Така проблема, умовно кажучи, і в нас може виникнути. Зараз визнали, що Ічкерія окупована територія, підтримуємо будь-який рух підкорених Росією народів до самостійності чи, принаймні, самовизначення. Але питання в тому, що війна закінчиться – і що: будемо й далі її підтримувати чи забудемо на наступний день? Тобто завжди, коли задаємо комусь питання, треба задавати і собі: як ми діяли би в цій ситуації? Так от, жодного великого проєкту з Чайковським не було. Це була більше його ініціатива. До речі, він зібрав під свої прапори не лише

170 років тому, у вересні 1854 року, настав кульмінаційний момент Кримської чи то Східної війни (1853-1856). Британсько-французько-турецькі війська висадилися в Криму і невдовзі взяли в облогу Севастополь. Це був один із найбільших конфліктів другої половини XIX століття. Тоді Британія, Франція та Сардинське королівство вступили за Османську імперію, на яку напала Російська імперія. Бойові дії велися не лише в Криму, але й на Дунаї і на Кавказі, на Балтійському, Білому і Беринговому морях. Але головний театр воєнних дій – це Крим і облога Севастополя, яку сучасники порівнювали з облогою Трої – така вона була масштабна й епічна. Більше про ті події розповів проєкту Радіо Свобода «Історична Свобода» автор популярних книжок про історію, журналіст Олексій Мустафін.

«Ганьба, яка спіткала Росію».

Російське фіаско в Криму 170 років тому

там бодай два полки піхоти з артилерією, то союзникам було би непереливки. Чому командувач російської армії в Криму князь Меншиков нічого такого не зробив?

– Це традиція російської армії. Пам'ятаєте волюнтаризм Пригожина: де снаряди?! Російська армія велика, але з логістикою проблеми там завжди були. І Кримська війна – один з найяскравіших прикладів того, як велику армію не могли застосувати більш-менш ефективно. Величезна російська армія була розкидана по різних територіях. І хоча головний театр воєнних дій був у Криму, але в Польщі російських військ було більше, ніж на півострові. До того ж, кримська армія була ще й озброєна не найкращим чином. У британців і французів були нарізні рушніці, в росіян теж були – але не в Криму. Знову ж таки, традиційне російське окомандування – за звітами все було значно краще, ніж у реальності. При тому, що британці з французями дуже довго готували десантну операцію, зосереджувалися у Варні, тим не менше, росіяни взагалі не чекали їхнього десанту в Євпаторії. Очевидно, князь Меншиков вважав, що вони висадились безпосередньо біля Севастополя. Взагалі, це була дуже ялова кампанія з боку російської армії.

– Все-таки, під Севастополем союзники мали перевагу в силах. Чому ж так довго, майже рік, тривала облога?

– По-перше, не треба перебільшувати можливості союзників. Це була досить складна операція з дуже розтягнутою логістикою. По-друге, ані французька, ані британська армії не мали великого досвіду взяття фортеці. Турки більше мали такого досвіду, але їх не сприймали всерйоз. Тому сказати, що це було довго? Ну, довго, але ж не 10 років, як з легендарною облогою Трої.

– Власне, після тієї війни Росія й вирішила продати Аляску.

– Так. Бо стало зрозуміло: якщо виникла проблема з Кримом, то захистити Аляску росіянам буде ще важче, майже нереально, дуже важко було росіянам. Тоді вони знайшли вихід: оголосили,

«можемо повторити!» Постійно згадували 1812 рік, хоча тоді були зовсім інші умови. Адже тоді Росія воювала проти Франції в союзі з Британією і, можна сказати, такий собі ленд-ліз отримувала. Звичайно, нічого подібного під час Кримської війни не було. Але ні на царя та його оточення, ні на контрольовану громадську думку це не справляло жодного враження. Попервах вони вважали, що зараз усім покажуть, як росіяни вміють воювати. Коли союзники висадилися в Криму, то це була відносно нещодавно приєднана до Російської імперії територія. Кримські татари тоді склали більшість населення півострова. Якраз наслідком Кримської війни було те, що російська влада почала свідомо й активно змінювати склад населення Криму. Кримських татар вже тоді звинувачували у «колабораціонізмі».

Хоча, можливо, на жаль, більшість кримських татар не брала участь у тій війні. Навпаки, на їхні плечі лягло постачання російських військ, які залишалися в Криму. Одне із зобов'язань, яке взяла на себе Російська імперія при укладанні миру, було те, що не переслідуватиме тих своїх підданих, які допомагали союзникам. Насамперед, йшлося про кримських татар, хоча були й інші. Але дотримувати свого слова з російського боку не стали. Кримських татар змушували залишити Крим із подвійною енергією, бо їх і раніше витискали з півострова. Вигнанці з Криму і північного Кавказу склали великий потік переселенців до Османської імперії. Це стало одним із наслідків Кримської війни.

– Союзники довго не могли взяти Севастополь. Натомість росіяни так само невдало намагалися взяти цю облогу. В чому причини їхніх невдач?

– Тому що вони зіткнулися з суперником, силу якого явно недооцінили. Ми вже казали про поразку росіян при Альмі, яка відкрила союзникам шлях до Севастополя. Так само було і в інших випадках. Армії союзників були досить професійні, добре підготовлені й озброєні. І технічно вони переважали значно росіян. Відомо, що перша залізниця на українській землі прокладе-

садки, але в підсумку вони постачали свої війська краще на чужій території, ніж росіяни на своїй. Як так могло статися?

– У нас ще сидить зневага до османів. Ми звикли їх сприймати, як слабкого суперника.

– У тій війні це об'єктивно слабкий суперник.

– По-перше, союзники спиралися на османські бази, які були відносно близько від фронту. По-друге, Росія була тоді і залишається досі великою за розміром державою. Відстань від Москви до Криму – невелика. Крім того, це суходіл. Хоча кораблі тонули, але морем було швидше і простіше постачати, аніж суходолом, а надто враховуючи стан доріг у Росії.

– А як росіяни сприйняли падіння Севастополя?

– Росіяни мають великий досвід перетворювати поразки у перемоги, принаймні, для своєї громадської думки. Найвідоміша поразка росіян у 1812 році – Бородіно. Армія змушена була відступити і залишити Москву. Як це представляється в Росії? Бородіно – це місце «бойової слави» і «майже перемога»! Хоча навіть поважні російські історики ніколи не казали, що це перемога. Але зупини будь-якого росіянина на вулиці і запитай, хто переміг під Бородіном – скаже: ми! Так і тут! Із поразки створили може й не перемогу, але героїчний епос.

Тут доклали руку і російські літератори, той же Лев Толстой зі своїми «Севастопольськими оповідками». Кожну битву, де не було однозначної переваги тієї чи іншої сторони, робили «перемогою». Цей епос зберігся в народній пам'яті, і зараз Кримська війна не сприймається, як ганьба, яка насправді спіткала Російську імперію. Така от психологічна компенсація – росіяни тут мають великий досвід.

– Все-таки після поразки російська влада зрозуміла, що, як колись казали на українських виборах, «потрібні зміни!». І зміни почалися.

– Безумовно, Кримська війна підштовхнула Російську імперію до змін. Олександр II прямо казав: якщо ми не почнемо зміни, то будемо програвати на полі бою, не кажучи про те, що в нас може

Боюся, що таке може повторитися. У війні, яка триває зараз, до поразки Росії ще далеко, але вже розповідають, що треба такі умови, щоб росіяни не образилися, щоб у них не було синдрому версальсько-веймарського і так далі. Тобто це традиційна гра.

На мою думку, найбільшою поразкою Заходу в Кримській війні й особливо під час мирних переговорів було заплуцення очей на те, що Російська імперія контролює захоплені території.

– Тоді Франція і Британія теж були колоніальними імперіями.

– Так. Але Захід зник дивитися на загарбани Російською імперією території російськими очима. Мовляв, які кримські татари, які українці?! Ну, ще поляки – так, більш-менш. Але навіть на поляків уже закривали очі. І це тоді, коли Росія була в найгіршому політичному і військовому становищі!

– Як оцінити український фактор у Кримській війні? Ніби основні події розгорталися саме на українській території – у Криму та й по всьому Чорноморському узбережжю. Тоді союзники обстрілювали Одесу...

– А також взяли Кінбурн і намагалися взяти Миколаїв. В Азовському морі були бойові дії.

– Багато українців було в російській армії. Навіть адмірала Нахімова матроси називали «Нахименко» і казали, що «це більш по-матроськи». Хоча це більше по-українськи. Але Україна тут ніби не присутня. Натомість у складі турецької армії був підрозділ Міхала Чайковського – два козацькі полки. Їх екіпірували й озброїли французи, тому вважали, що це мало не найкраща турецька кавалерія.

– Козаків Чайковського справді вважали кращою в османській армії кавалерією.

– Але він активно діяв на Дунаї, а потім ні в Криму, ні на Кавказі його не задіяли.

– Це та ж сама історія, що й з кримськими татарами. Здавалося б, хто має найбільшу зацікавленість у відродженні Кримського ханства, як не колишній сюзерен? Але Османська імперія ставилася до реставрації Гераїв ще

українців, там і поляки були.

– Все-таки, як цю війну вписати в українську історію? Ніби українці активно задіяні, але ніби і не суб'єкт.

– Саме як досвід війни, коли Україна була позбавлена незалежності й використовувалася як гарматне м'ясо, як база постачання чужої армії. Так, там воювали українці, але це була чужа армія під чужими прапорами, яка виступала за інтереси, які не мали нічого спільного з українськими інтересами.

– Севастополь перенасичений російськими пам'ятками на честь тих подій. Після того, як там буде відновлено українську владу, що з усіма цими російськими імперськими артефактами робити, як на вашу думку?

– А що роблять китайці з російськими артефактами «героїчної оборони Порт-Артуру»? Нічого не роблять. Це китайська земля, живуть там китайці, й історія там китайська, а не російська.

– Але ж там є якісь пам'ятні знаки?

– Безумовно. Думаю, що і тут теж будуть. Бо це глобальна війна була. Люди гинули, були героїчні вчинки з обох боків лінії фронту. І меморіалізувати потрібно звичайно не лише російських воєнків різного етнічного походження, а й звичайно союзників. Думаю, про це наші нинішні союзники теж мають подбати, якщо вони шанують свою історію. Тому згадувати – так, меморіалізувати – так, глорифікувати – ні.

Я впевнений, що після повернення Криму під контроль української влади історія Севастополя закінчиться. Буде історія Ак'яра – міста, яке існувало до створення морської бази, є давнішим і більшим за історію Севастополя.

Дмитро ШУРХАЛО,

«Радіо Свобода», 6 жовтня 2024 року. (У скороченому вигляді. Повністю – за посиланням: https://www.radiosvoboda.org/a/krymska-viyna-rosiyskefiasko/33148227.html?utm_source=onesignal&utm_medium=pn-msg&utm_campaign=2024-10-06----)

Україну Підсонячну не поглине провалля московське

Причиною того, що відбувається сьогодні в Україні, є закономірні наслідки небажання колективного Заходу впливати на глобальну систему безпеки. Захід не вірив в Україну, продовжував боятися кремлівського диктатора Володимира Путіна й ескалації, через що наші Сили оборони не змогли розгромити окупантів контрнаступом 2023 року й зараз країна перебуває у стані затяжної війни.

Про це заявив Валерій Залужний, надзвичайний і повноважний український посол у Великій Британії та Північній Ірландії. Він виступив у Королівському інституті міжнародних відносин Chatham House з досить різкою і, як сказав він, чесною промовою.

«Колективний Захід не вірив в Україну»: Залужний розкритикував союзників за зволікання з постачанням зброї

Москва, користуючись слабкістю західного світу й безпосередньо США, у 2008 році розпочала розширення «простору безпеки», а в 2014-у – розв'язала війну проти України. Зрештою, вона стала найкривавішою війною XXI століття в центрі Європи.

«Уже сьогодні, щоб Захід продовжував боятися далі, путін говорить то про червоні лінії, то про ядерну зброю, а західні політики все частіше, перебуваючи в заручниках своїх виборців, читають молитву про необхідність уникнення ескалації. Це знову – лише факт дійсності. Але чи об-

межить ця війна саме апетитамі Путіна, тільки Україною? На це вже повинні дати відповідь якраз західні політики. Своім виборцям», – сказав Залужний.

Партнери давали Україні спочатку три години, далі – три доби. Потім прийшли на допомогу, але, побоюючись ядерної війни чи ескалації, не забезпечили ЗСУ необхідною кількістю зброї. «Тому ми не змогли досягти у 2023 році якихось значущих

успіхів у розгромі Росії і увійшли у стан затяжної війни, вихід із якого вже сьогодні здається неможливим», – розкритикував союзників колишній головнокомандувач ЗСУ.

Наприкінці своєї промови він підсумував, що хоче, «ми, людство, в руках яких доля XXI століття, були розумні й пам'ятали своє минуле, щоб не пережити його в майбутньому».

Як повідомляв OBOZ.UA, експерт із питань зовнішньої та

безпекової політики Центру оборонних стратегій Олександр Хара зауважив: мислення держав НАТО в аспекті військової загрози з боку РФ змінюється дуже повільно. На його думку, більшість європейських країн мають пацифістські настрої суспільства, тож політики змушені балансувати, щоб не втратити владу.

Дар'я ДУРОВА,
17 жовтня 2024 року
<https://war.obozrevatel.com/ukr/>

[kolektivnij-zahid-ne-viriv-v-ukrainu-zaluzhnyj-rozkritikuval-soyuznikiv-za-zvolikanня-z-postachannya-zbroi](https://www.kolektivnij-zahid-ne-viriv-v-ukrainu-zaluzhnyj-rozkritikuval-soyuznikiv-za-zvolikanня-z-postachannya-zbroi)

Ілюстративне фото – за посиланням: <https://dnipro.tv/news-dnipro/zvernennia-holovnokomanduvacha-zsu-valeriia-zaluzhnoho/>

Мільярди Кремля на оборону України. Три шляхи змусити Росію заплатити ще під час війни

Для опору російській агресії та повернення окупованих земель необхідні зброя та боєприпаси. І дедалі більше доводиться чути, що фокус зусиль має припадати на внутрішні українське виробництво, що дозволить зберігати стабільність навіть у періоди перебоїв із зовнішньою допомогою. Причому навіть наявні виробничі потужності оборонно-промислового комплексу (ОПК) України задіяні не на повну. Ключова причина – те, що спроможність щодо виробництва зброї значно перевищує фінансові спроможності українського бюджету. За словами міністра стратегічних галузей промисловості Германа Сметаніна, український ОПК має потенціал для виробництва на \$20 млрд, але торік випустив продукції на суму \$3 млрд. Утім, якщо наш бюджет не може покрити ці витрати – то треба шукати альтернативне фінансування. Певні успіхи є. Вже вдалося переконати деяких партнерів, таких як Данія та Канада, закуповувати зброю для ЗСУ в українських виробників, робота ведеться над залученням інших (як-от Норвегії). Втім, це не єдине потенційне джерело інвестицій в українську оборонну індустрію. Перше за все, необхідно змусити Росію заплатити. Данія разом з ЄС є першопрохідцями і на цьому шляху. За ініціативи Копенгагена ЄС скерував уже 400 млн євро від доходів, отриманих від заморожених російських активів, на оборонку – вони пішли на виробництво гаубиць «Богдана». Однак ці сотні мільйонів – далеко не єдині російські кошти, які можуть і повинні працювати на українську оборону. Цей текст пояснює, де є невикористані резерви та як їх можливо задіяти.

КОНФІСКАЦІЯ РОСІЙСЬКИХ АКТИВІВ

Одним з найчастіше обговорюваних варіантів, як змусити Росію заплатити за агресію, є передача Україні заморожених активів російського Центробанку. Ці кошти в сумі близько \$300 млрд були заморожені в країнах G7 та ЄС в перші дні повномасштабного вторгнення. Перші кроки для цього вже зроблені, хоч підготовка до них і забрала забагато часу. Перший транш у розмірі 1,5 млрд євро із доходів на заморожені активи, згенерованих в 2024 році, спрямовано на допомогу Україні через Ukraine Facility та Європейський фонд миру (останній, як відомо, витрачається на покриття оборонних витрат). Саме із цієї суми 400 млн євро пішли на закупівлю українських гаубиць за данською схемою.

Крім цього, країни G7 політично погодили, а наразі опрацьовують механізми видачі Україні кредитів сумарно на \$50 млрд, із розрахунку на те, що у майбутньому цей кредит буде погашатися доходами на заморожені російські активи. Та остаточного рішення немає – ані про умови кредитів, ані про те, хто надаватиме нам такі кредити. До того ж важливо розробити запобіжники, якщо щось у цій схемі піде не так. Передусім у разі, якщо з будь-яких причин генерація доходів на заморожені активи зупиниться – цей кредит не повинен перетворитися на борг Україні. Також важливо, щоб за ці кошти ми купували саме українську зброю.

Раніше на пресконференції із президенткою Єврокомісії Урсулою фон дер Ляєн, президент Зеленський заявляв, що частина кредитних коштів, обіцяних Єврокомісією у рамках цієї схеми, буде витрачена на зброю українського виробництва, у тому числі далекобійні дрони і ракети.

ДОПОМОГА МАЄ БУТИ ІНШОЮ

Та хоча всі ці кроки партнерів, безперечно, треба вітати – але ні 1,5 млрд, ні навіть 50 млрд євро чи доларів абсолютно недостатньо, щоби

переламати хід війни. Це – кошти для виживання. Натомість важливо продовжувати працювати над повною конфіскацією усіх \$300 млрд активів російського Центробанку, щоб забезпечити українську перемогу та відшкодування збитків від агресії.

Раніше ми пояснювали, чому аргументи тих західних партнерів, що виступають проти повної конфіскації, не є обґрунтованими з точки зору оцінювання юридичних, фінансових і політичних ризиків. Додатково проведено дослідження перспектив оскаржити конфіскацію в міжнародних судах свідчить: шанси Росії невисокі. До того ж, варто пам'ятати про те, що експропріація Росією активів західних бізнесів почалася задовго до початку серйозного обговорення партнерами можливості повної конфіскації, тож Росія краще має західну власність незалежно від того, чи зважиться Захід на справедливі дії щодо активів держави-агресорки.

Також наші партнери часто вважають «слоном у кімнаті» питання спроможності України управляти такими великими коштами у разі повної конфіскації. Утім, є механізми, які дозволяють зняти занепокоєння. Свого часу для відбудови повоєнної Німеччини був створений спеціальний механізм, через який надходили кошти США – банк розвитку KfW (Kreditanstalt für Wiederaufbau). Перший мільярд від Плану Маршалла був спрямований саме туди. KfW відіграв важливу роль у відновленні інфраструктури, промисловості та малого бізнесу, а згодом став одним із найбільших банків розвитку у світі, підтримуючи проекти як в Німеччині, так і за її межами. Враховуючи страхи партнерів та прогалини в чинних механізмах надання фінансової підтримки Україні, ми пропонуємо створити окремий банк розвитку. Запропонована робоча назва – Український банк реституції та реконструкції. Його безпосередніми цілями можуть бути: виконання фінансової компенсації жертвам російської агресії на основі міжнародного

компенсаційного механізму; видача недорогих кредитів для малих і середніх підприємств стратегічної промисловості, включаючи оборонні, яку міжнародні механізми наразі не фінансують; стабілізація української економіки тощо.

Що слід врахувати? Прозорість і підзвітність. Якщо до складу наглядової ради банку увійдуть представники країн «Групи семи» та уряду України, це забезпечить контроль міжнародних партнерів і участь України в управлінні. Важливо, щоб керівником банку був громадянин України, відібраний на прозору конкурс. Справедливо, щоб відновлення України здійснювалося українцями за рахунок російських коштів. Після отримання конфіскованих активів банк зможе інвестувати ці кошти ефективніше, ніж це наразі робить бельгійський депозитарій Euroclear, у якому заморожена найбільша частка російських активів. Пропозиція щодо створення такого механізму Україною покаже, що ми можемо запропонувати міжнародний механізм та дати гарантії про прозоре та підзвітне використання конфіскованих російських активів.

ВОЄННИЙ ПОДАТОК НА РОСІЙСЬКИЙ ГАЗ

Арештовані кошти російського центробанку – не єдиний спосіб змусити росіян заплатити. Прибутки від продажу Росією нафти і газу, як і прибутки від торгівлі із Заходом загалом, також можуть наповнювати фонд підтримки України, одночасно позбавляючи ресурсів російську воєнну машину. Росія продовжує витрачати на війну значні кошти і досі має необхідні для цього доходи. На четвертий рік повномасштабного вторгнення, тобто у 2025 році, за інформацією Bloomberg, бюджет «воєнної машини» РФ складе \$142 млрд, або 6,2% російського ВВП. Санкції на російське викопне паливо не зупинили цей канал фінансування війни: за даними аналітичного центру CREA, з початку повно-

масштабного вторгнення Росія заробила майже 750 млрд євро від експорту енергоресурсів.

До цього часу енергетичні санкції включали ембарго на трубопровідний газ (та й то неповне) та цінові стелі на нафту. Втім, цінову стелю Росія обходить через транспортування нафти тінювим флотом, а скорочення поставок газу через газотранспортну систему – поволі компенсує зростанням поставок скрапленого газу. Ба більше, зараз трейдери у країнах ЄС укладають нові довгострокові контракти на постачання російського скрапленого газу, попри те, знижка на нього, порівняно з газом з інших країн, є незначною. Найефективнішим способом позбавити Росію доступу до європейського ринку скрапленого газу було би запровадження повного ембарго. Але в умовах, коли партнери не спромоглися зробити це за два з половиною роки і не дають сигналів про можливість такого кроку надалі, – потрібно шукати проміжні ідеї та механізми. Наприклад, через впровадження так званого «воєнного податку» на газ з Росії.

У 2024 році ввізне мито у ЄС на російський скраплений газ становило 0%. Воєнний податок може мати вигляд митного збору на рівні Євросоюзу на скраплений газ походженням з РФ. Такий податок допоможе або перерозподілити доходи російської воєнної машини на користь України, або ж витіснити Росію з конкурентного європейського ринку скрапленого газу, якщо росіяни спробують переключити тягар на європейських споживачів.

Раніше європейці уже наклали схожі мита на сільськогосподарську продукцію з Росії та Білорусі, тому досвід та механізм для цього є, а цей воєнний податок може бути розширено і на інші товари, які західні споживачі досі купують у РФ. У стратегічній перспективі такий крок допоможе Європі припинити свою залежність від Росії, зняти небезпеку енергетичного шантажу з боку держави-агресорки та вдарити по прибутках, які фінансують воєнну машину Росії. А наразі російські гроші мають інвестуватися в українську оборону. Це елегантний шлях досягти справедливості.

У війні на виснаження безперервний доступ до ресурсів відіграє вирішальну роль. Саме тому ми, як громадянське суспільство, будемо продовжувати працювати над рішеннями, які з одного боку позбавлять агресора ресурсів для ведення цієї війни, а з іншого – створять стабільні фонди військової та фінансової підтримки України, які будуть незалежними від виборів чи внутрішніх політичних криз у наших ключових партнерів. Лише так ми зможемо гарантувати, що Україна матиме необхідні ресурси для перемоги і відновлення справедливого миру.

Олена ГАЛУШКА,
співзасновниця Міжнародного центру української перемоги, членкиня правління Центру протидії корупції для «Європейської правди», 8 жовтня 2024 року
<https://www.eurointegration.com.ua/articles/2024/10/8/7195779/>

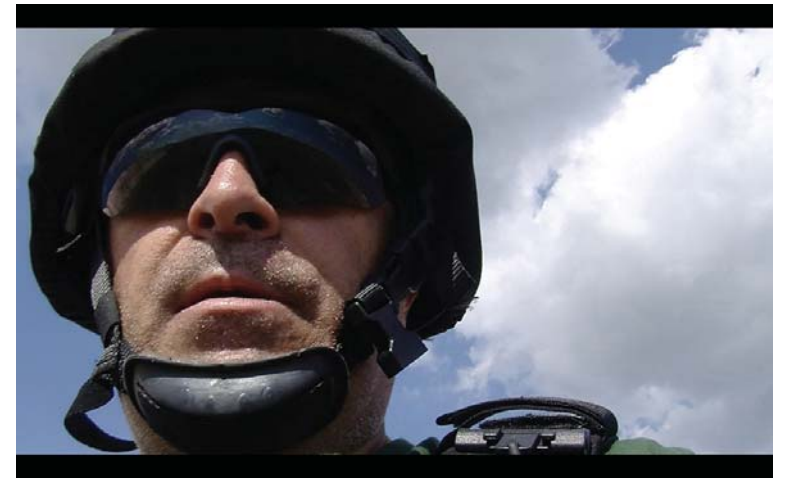
Україну Підсонячну не поглине провалля московське

ПРО ВАРВАРІВ СЬОГОДЕННЯ

На замітку нашим партнерам. Варвари з КНДР вже ідуть в Європу. Українці мають і цих перемолоти. Що буде далі? «Золота орда», нащадки Чингісхана, теракотові воїни Піднебесної? Захід, прокидайся, по тобі дзвенить дзвін! Цивілізації кочовиків йдуть в Європу, бо їм вже тісно у власних голодних краях. Їм

потрібні нові території, нові раби і нові спалені міста. Які варвари палють, аби інші люди в красивих містах їх боялись. І страх цей паралізував розум і здатність приймати раціональні, вольові політичні рішення. Посіяти страх - це перший план перемоги Мордору і його союзників.

Дмитро ТУЗОВ,
20 жовтня 2024 року
<https://www.facebook.com/tuzov.dmytro>

РОСІЯ ЗБІЛЬШУЄ ВИТРАТИ НА ВІЙНУ: ЕКСПЕРТ НАЗВАВ НАСЛІДКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

НАЙБІЛЬШИЙ ВОЄННИЙ БЮДЖЕТ З ЧАСІВ РОЗПАДУ СРСР

«До 145 мільярдів доларів — це доволі багато. 6,5% їхнього валового внутрішнього продукту. Нагадаю, що більше було тільки наприкінці 80-х років двадцятого століття, коли срср обчислював свій воєнний бюджет у межах від 10 до 15% ВВП.

До речі, саме такий великий воєнний бюджет став однією з передумов краху радянського союзу. Чому росіяни до цього вдаються? Так, справді, це не зовсім хоро-

ша новина для нас. Це означає, що ворог демонструє готовність продовжувати виснажливу широкомасштабну війну проти України у наступному році.

Це третій воєнний бюджет серед усіх країн світу. Найбільший бюджет у США — понад 800 млрд доларів, другий у Китаю — понад 200 млрд доларів. У цьому контексті виникає цілком логічне питання: чи зможе Україна витримати агресію рф у 2025 році? Витримає, я сповнений оптимізму.

У 2025-МУ ОБОРОННИЙ БЮДЖЕТ УКРАЇНИ СТАНОВИТИМЕ

145 млрд доларів. Це фактично третій воєнний бюджет серед усіх країн світу, до 6,5 % ВВП, що є найвищим рівнем з часів холодної війни та розвалу радянського союзу. Чи свідчить це рішення, що кремль робить ставку на стратегію виснажливої та довготривалої війни проти нашої держави? Які наслідки для України? Про це АрміяInform розпитала воєнного експерта Петра Черника:

ДО 50 млрд ДОЛАРИВ

Загальний ресурс на національну безпеку та оборону у 2025 році — 2 трлн 223 млрд грн. Це приблизно до 50 млрд доларів. Це дуже багато для України. Плюс міжнародна допомога. Якщо скласти до купи всі пакети прогнозованої фінансової допомоги від Європейського Союзу, країн G7 і НАТО, додамо ще оборонний бюджет України, то виходить понад 130 млрд доларів. Отже, ми сукупно виходимо на відносний паритет з рф.

У протиставленні кількості та якості озброєння та військової техніки, Україна однозначно випереджає рф у критеріях якості зброї. Від країн-партнерів ми отримуємо ефективну зброю: це

стрілецька зброя, бронетехніка, наприклад, БМП М2 Bradley, комплекси ППО, безпілотні системи тощо.

ВІЙНУ В УКРАЇНІ

ОПЛАТЯТЬ ПРОСТІ РОСІЯНИ

Важливий момент. Збільшення витрат на воєнний бюджет рф перевищує сукупні витрати на освіту, охорону здоров'я, соціальну політику й національну економіку. Це призведе до тиску на російське населення в питаннях «соціалки». Кремлю нічим платити за війну, тому це доведеться робити «простим росіянам».

Я не вірю у бунт росіян знизу. Але те, що такі «підходи» до формування бюджету будуть все ускладнювати на низах росії, це

очевидно. Звісно ж, буде наростати незадоволення. В якийсь момент одна з «веж кремля» може скористатися цим незадоволенням та пом'якшити путіна.

Протиставлення між нами буде тривати рівно доти, доки російська федерація остаточно не розпадеться. І цей великий милітаризований бюджет є ознакою того, що рашисти не збираються відмовлятися від знищення нашої країни».

Віталій ПАНЧИШИН,
кореспондент АрміяInform, 8 жовтня 2024 року

<https://armyinform.com.ua/2024/10/08/rosiya-zbilshuyevytraty-na-vijnu-ekspert-nazvav-naslidy-dlya-ukrayiny/>

«Це концтабір». Історія морпіха, який рік мовчав у російському полоні

БИЛИ В ТЮРМІ

«Ставлення до нас у полоні лежало від того, хто був на зміні в тюрмі. Траплялися такі наглядчі, тобто вертухаї, які били всіх полонених», - розповідає Юрій Гульчук. «Інші наглядчі виводили всіх з камери на коридор і питали, хто старший за 50 років, хворий чи поранений. Їх відводили в сторону від решти й не били. Я вважаю це проявом певної людяності». Відповідно, молодого й вцілілого військового ці наглядчі били.

«Це концтабір. Нас, звісно, били. Деякі наглядчі явно були садистами, про що можна було судити за їхнім ставленням до нас і поведінкою. Вони зловживали своїм становищем. Нас також змушували стояти на ногах після прийому їжі й до відбою». У жовтні 2024-го Управління Верховного комісара ООН з прав людини заявило, що Росія систематично піддає українських полонених тортурам. У його звіті йшлося, що у російських тюрмах катують струмом, б'ють, піддають сексуальному насильству, позбавляють сну, тримають у незручних позах протягом тривалого часу, принижують людську гідність і погрожують насильством.

Ці дані підтвердила Моніторингова місія ООН з прав людини. За її даними, 95% українських полонених, яких вдалося обміняти, у російському полоні катували. Голова місії Данієла Белл визнала, що це «найгірше, що вона бачила за останні 20 років відвідування в'язнів від імені ООН». Про систему та схвалену Росією політику катування полонених українців у вересні 2023-го заявила доповідачка ООН з тортур Еліс Джилл Едвардс. 21 випадок смерті українців у полоні РФ встановила Медійна ініціатива з прав людини. Ці люди загинули у період з лютого 2022-го до листопада 2023-го. 3-поміж імовірних причин смерті були побиття під час «приймки», тобто оформлення, та катування струмом.

Україна розслідує масові

розстріли своїх військових під час взяття їх у полон російською армією. Росія не коментувала звіт та заяви ООН про катування українських військовополонених. У червні цього року Володимир Путін заявив, що в російському полоні 6 465 українських військових. Він не коментував заяву ООН і правозахисників про політику РФ із катувань полонених.

СНИ У ПОЛОНІ

Два з половиною роки в нього не було зв'язку з рідними. Листи від них він не отримував. Бачив, що декому з його камери якісь листи таки приносили. Ті листи прийшли із запізненням і були розпечатаними. Лист, який він написав і відправив з російської тюрми своїй мамі, та отримала вже після повернення сина з полону. У камеру до українського полоненого морпіха приходили кілька разів комісії з перевірки. Ці люди не представлялися. «Вони питали, чи все добре. Ми хором відповідали, що все добре. Вони виходили з камери — й наш день тривав, як завжди». У полоні Юрій Гульчук схуд на пару десятків кілограм, що є типовим для багатьох українських в'язнів війни. За даними українського омбудсмена Дмитра Лубінця, звільнені з полону РФ українці часто перебувають у важкому стані. Вони втрачають у середньому 20-25 кілограмів ваги. Хлопець розповідає, що поставив собі завдання - вижити й дожити до звільнення. «І при цьому по можливості залишитися цілим. Я також прокручував у голові позитивні образи. Що б не відбувалося навколо, ніхто не може змусити тебе думати певним чином», - розповідає він про те, як витримає понад два роки в російських тюрмах.

Ще йому допомагали сни про батьків, спогади про дитинство та плани на майбутнє. Це було його внутрішнім життям, коли ззовні він зберігав мовчання. «У полоні я часто бачив рідних у снах. Згадував, як ходив із батьками в різні ресторани, як подорожував. Про-

кручував у себе в голові розмови з цікавими людьми. Планував, що робитиму після повернення з полону. Приміром, на яке кіно піду, яку музику послушаю, що буду їсти».

БІЛОРУСЬКІ СУХПАЙКИ ДОРОГОЮ ДОДОМУ

Коли Юрія Гульчука везли на обмін, він довго не міг повірити в те, що це справді так: що це не сон і не його мрії. «У росіян є така розвага, така психологічна гра, що при перевезенні полоненого з одного місця на інше, вони кажуть, що це обмін. Людина готується побачити рідних, а її натомість привозять в нову тюрму й пускають на «приймку», тобто б'ють перед оформленням», - пояснює морпіх. Коли конвоїр привітав їх із тим, що їдуть на обмін, інші українські військові теж у це не повірили. «Один з них відповів, що він уже «сьомий раз їде на обмін». Після «четвертого обміну» на «приймку» йому зламали колінну шашечку». Юрій Гульчук готував у той день себе до нового болю, а не до зустрічі з матір'ю: «Я на власному досвіді відчув на собі кілька таких «приймок». Я готував себе до ще однієї «приймки». Розумів, що мені буде конкретно боляче за годину-дві, за день-два».

Їх везли через Білорусь, де українським полоненим видали сухпайки з шоколадом, хлібцями, печивом, помідорами. «Це було сюрреалістично. Яка Білорусь? Які сухпайки? Це звучало так, немовби зараз прилетять прибульці й подарують кожному по кілограму цукерок. Здавалося, що це жорстокий жарт», - описує свої відчуття в той момент Юрій Гульчук. Невдовзі перед видачею цієї їжі їм дозволили зняти з голови мішки. Юрій уперше допустив думку, що це такі обмін, коли ці мішки в них забрали й склали до купи. А потім ще й дали до рук печиво та шоколадки. І навіть в цей момент переважали сумніви. «Що більше обнадіюєш себе, то важче потім прийняти реальність, коли вона не така, як ти уявляв собі». І

коли хлопець побачив свою маму й десятки усміхнених людей на рідній землі, він усе ще мовчав. І йому потрібно було навчитися знову усміхатися.

ПРОСТО ЗАЙТИ В МАГАЗИН

У полоні Юрій склав список того, що має зробити після звільнення. «Але ці плани зараз летять шкереберть. Я просто йду вулицею, бачу вивіску магазину, мені стає цікаво - я заходжу. Це все спонтанно відбувається». Ще Юрій хотів би переглянути всі відомі фільми, які вийшли за останні два з половиною роки. І переслухати багато нової музики. А ще покататися на електросамокаті. А ще, можливо, повернутися до вивчення китайської мови. Колишня вчителька вже запропонувала йому відновити заняття. Йому хочеться надолужити час і можливості, які забрали у нього російський полон та війна. «Я кажу собі, що час у полоні не був для мене втраченим, що я щось для себе виніс з цього досвіду. Може, це самовтішання таке. Насправді я намагаюся відігнати від себе відчуття втраченого часу».

На вересень 2024 року, за даними омбудсмена Дмитра Лубінця, Україні вдалося повернути з полону понад 3 650 своїх громадян. Ідеться як про військових, і про цивільних. За оцінками Медійної ініціативи за права людини, станом на травень 2024 року в російському полоні могли перебувати понад десять тисяч українських військових. Крім військових, за даними Дмитра Лубінця, Росія може утримувати в полоні близько 28 000 цивільних українців. Багатьох із них заарештували на окупованих територіях.

Жанна БЕЗП'ЯТЧУК,
Сайт BBC NEWS Україна, 18 жовтня 2024 року, в скороченому вигляді. Повністю — за посиланням: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/cm28g5p51zdo>

Юрій Гульчук мовчки дивився на смачну й поживну їжу, яку йому приносили на таці в палату Олександрівської лікарні Києва. 22-річний морпіх не міг її їсти. В нього не було сили, щоб підняти руку та взяти ложку. Він також майже не говорив. Так тривало кілька днів після його звільнення з полону 14 вересня 2024 року. Тоді Україні вдалося повернути в рамках двох обмінів поспіль 152 своїх громадян. «Коли я дізнався, скільки часу, зусиль, праці і скільки людей знадобилося, щоб визволити мене з полону, мені стало незручно», - сказав він згодом про звільнення в інтерв'ю BBC Україна.

Повне інтерв'ю з Юрієм дивіться на нашому YouTube.

МОВЧАННЯ

В РОСІЙСЬКОМУ ПОЛОНІ

Юрію знадобилося кілька днів, щоб повірити в те, що він справді вдома, почати самостійно їсти та знову розмовляти з людьми. «Навіть коли я вже був в реабілітації Олександрівської лікарні й поспілкувався з папою та матір'ю, до кінця не вірилося, що я вдома», - пригадує морпіх.

Майже рік у полоні він мовчав: «Я занурювався в мовчання поступово. Не було так, що я прокинувся й вирішив мовчати. Мовляв, наговорився з людьми». «Я не вважаю себе надмірно протестною людиною, - каже хлопець. - Я мовчав, бо так було треба, інакше не можна було». Його мовчання стало певним психологічним і фізичним захистом.

Заговорити на волі було не так просто. «Щоб зробити це, мені довелося докласти зусиль. І це навіть не про те, що потрібно задіяти голосові зв'язки. Щоб голосно говорити або ж тим паче співати, кричати, потрібно напружити якийсь ментальний м'яз, який ослаб. Його потрібно оживити», - розповів він BBC Україна. «Я просто хотів жити. Мені просто пощастило вижити. Але так пощастило не всім», - каже він. Загалом у полоні хлопець провів два з половиною роки: від 12 квітня 2022-го до 13 вересня 2024 року. За цей час його етапували з однієї тюрми до іншої кілька разів. Його утримували в таких місцях неволі, як Оленівська колонія, Таганрозьке СІЗО-2 та тюрма в Мордовії.

Україну Підсонячну не поглине провалля московське

Однак історію, як відомо, завжди пишуть переможці. І якщо ми уважно подивимось на справжній Рим, то побачимо, що він, як потім і Москва, був побудований на моделі міста, яке поступово

обов'язково треба було знищити. Більше того, під час російсько-української війни ці слова повторюють як самі українці, так і наші союзники на Заході – але, звичайно, адресують їх Росії. Про-

вистояв, Ганнібал сам нав'язав співвітчизникам умови мирної угоди, яка дала Риму час відновити сили і знищити Карфагенську державу. Місто потім відновили, але як римсь-

речі, з наслідками цього маніакального римського бажання всіх нас винищити і стерти в пам'яті навіть згадку про єврейську державу та її повстання проти гнобителів

починає серйозно порівнювати себе з Римом, навіть не запитує у нього, що він збирається зробити з тобою – відповідь тобі є вже відомою. Ти можеш, звичайно, тішити себе черговою «карфагенською» ілюзією, ти можеш закінчити війну у своїй голові чи інших частинах тіла. Але по тебе прийдуть.

На наше щастя, «третій Рим» не займає в сучасному світі місця першого в античності. І саме це дає нам шанс вижити, відбитися і стати частиною того світу, який Москва знищити просто не здатна. Саме це і є нашою головною задачею як нового Карфагену – залишитися на мапі й довести цьому карикатурному «третьому Риму» його нездатність нас перемогти. Саме це і є нашою перемогою у війні: коли Карфаген залишається поруч із Римом і Рим нічого не зможе з цим вдіяти.

І я зовсім не виключаю, що усвідомлення цієї своєї нездатності до руйнації і стане головною умовою краху цього псевдориму, що він просто лусне від злості й ненависті. Але це вже буде не нашою проблемою.

Бо Карфагену, що вижив, буде не до коваючого Риму.

Віталій ПОРТНИКОВ,
сайт «Zbruc»,

6 жовтня 2024 року

https://zbruc.eu/node/119610?fbclid=IwY2xjawF0eJhleHRuA2FibQ1xMQABVhUixyjMAIkNC0ST7P5sbf01pvslyXOjtWCLgjd0Bpk4JXwt6aXLN4OsVg_aem_CnObUWSmx52b2sSWH7VA

Претензії Росії на роль «третього Риму», вигадані ієрархами московської Церкви й підхоплені ідеологічною обслугою влади ще в часи, коли Московське царство тільки формувалося і навіть не мріяло про імперський статус, за кордонами самої Росії завжди сприймалися іронічно – ну хоча б тому, що цивілізаційний внесок імперії Романових і Радянського Союзу, про Росію Путіна я вже й не кажу, важко порівняти із роллю справжнього Риму в історії людства.

Третій Рим

захоплює все навкруги себе, поглинає чужі культурні й релігійні цінності, паразитує на чужих ресурсах і залишає привілейованими мешканцями якраз «громадян Риму» – тобто тих, хто знаходиться у столиці. І чим не світогляд Москви?

Та найголовніше, що об'єднує перший Рим із третім – це нездатність до співіснування з тим, кого імперія вважає конкурентом. Ми досі з повагою повторюємо знамениті слова Катона Старшого *Carthago delenda est* (Карфаген має бути зруйнований) як доказ політичної цілеспрямованості. І знову-таки, як завжди із написаною переможцями історією, ми не замислюємося, наскільки доречними були ці слова і чи дійсно Карфаген загрожував Риму настільки, що його

те Москва, безумовно, ніякий не Карфаген. Карфаген – це якраз ми.

Те, що римляни дійсно бажали не просто підкорити і роззброїти, але саме знищити Карфаген, ми вже зрозуміли. Але чи хотіли карфагеняни знищити Рим? Історія – навіть написана римлянами – про це не свідчить. Проте вона свідчить, що Карфаген бажав співіснувати із Римом і відвоювати свою свободу, а не стерти конкурента з лиця землі. Навіть коли великий Ганнібал стояв біля стін Рима, він не побажав зруйнувати «вічне місто» – саме з битвою при Каннах пов'язані слова одного з генералів Ганнібала, Магарбала, з якими він звернувся до головнокомандувача: «Ти вмєш перемагати, але не вмєш користуватися перемогою». Хоч би як там було, Рим

ку колонію, і ми розуміємо, що насправді це вже був ніякий не Карфаген, а просто один із пунктів імперської торгівлі й експансії. Найголовніше в цій історії саме те, що Рим хотів Карфаген знищити, а Карфаген хотів від Риму відбитися. Ніхто в Карфагені не закінчував свої промови «Рим має бути зруйнований». Така затятість була ознакою саме римської цивілізації, сутністю цієї великої імперії плагіаторів і паразитів. І я можу це стверджувати як нащадок народу, чия держава була завойована і винищена римськими імператорами – від Тита Флавія, який зруйнував храм в Єрусалимі, і до Адріана, який якогось біса перейменував Юдею на Палестину та побудував на місті золотого Єрусалима жахливу Елію Капітоліну. І, до

і завойовників євреїв, на жаль, борються навіть сьогодні. Але євреї хоча би борються, а от дакам повезло менше – імператор Траян, який також доклався до цього багаторічного римського Голокосту євреїв, даків винищив просто всіх. Ну і, звісно, в римській історії даків зображено дикунками, а кровожерливий маніяк Траян – просто приклад вишуканості і благородства, культурна людина. І відповісти на цю карикатуру вже не міг ніхто.

Я наводжу приклади з цієї давньої історії – і, до речі, маю таку можливість саме тому, що я єврей, а не дак чи карфагенянин – просто щоб пояснити, що до ідеї «третього Риму» треба ставитися серйозно не як до ідеології обраного народу, а як до концепції винищення конкурента. Коли хтось

ISW: теорія перемоги Путіна – це виснаження України, але йому не вдасться

Нинішня теорія перемоги російського очільника Володимира Путіна в Україні спрямована на затягування війни і стверджує, що російські війська можуть пережити західну підтримку України і зламати український опір, вигравши війну на виснаження.

Джерело: Інститут вивчення війни (ISW)

Деталі: Військові аналітики підкреслили, що середньотривалі довгострокові обмеження російського військового потенціалу та військово-промислового виробництва підірвуть здатність Росії підтримувати послідовні наступальні операції, спрямовані на затягування війни та виснаження України.

Дослівно: «Путін і російське військово командування зобов'язали російських військових протягом року вести наступальні дії вздовж лінії фронту на сході і північному сході України, які мають на меті виснажити українські сили і не дати Україні накопичити необхідну живу силу і матеріально-технічні засоби для проведення контр наступальних операцій, які проти-

стоять російській ініціативі на всьому театрі військових дій. Путін і російське військово командування, ймовірно, розглядають збереження ініціативи на всьому театрі воєнних дій як стратегічний пріоритет і продемонстрували свою толерантність до тривалих наступальних операцій, які призводять до поступового, повільного просування, далекого від запланованих оперативних цілей».

Деталі: Теорія перемоги Путіна ґрунтується на тому, що російські війська проводять послідовні наступальні операції до нескінченності, але ці виснажливі штурми, ймовірно, настільки погіршать стан російської живої сили і техніки, що російські війська будуть змушені знизити темпи наступу принаймні на окремих ділянках фронту, надаючи українським військам можливість поборотися і, можливо, перехопити ініціативу на полі бою на цих ділянках.

ISW спостерігає постійне повсюдне збільшення фінансових стимулів, які російська влада пропонує за укладення військового кон-

тракту з Міністерством оборони Росії, що свідчить про те, що Росія вичерпує резерви добровольців, які бажать служити. Росія наразі покладається на відновлення великих, але обмежених запасів техніки радянських часів, щоб замінити значні втрати в Україні, і, як видається, запаси виснажуються все швидшими темпами. Росія використовує партнерські відносини з Північною Кореєю та Іраном для придбання боєприпасів і військової техніки, а також співпрацює з Китайською Народною Республікою (КНР) для придбання критично важливих компонентів для оборонного виробництва, але ці міжнародні закупівлі не зможуть задовольнити всі потреби Росії в матеріально-технічних засобах в Україні.

Ключові висновки ISW за 16 жовтня:

- Президент України Володимир Зеленський 16 жовтня представив у Верховній Раді План перемоги України, що складається з п'яти частин і спрямований на пере-

могу у війні до кінця 2025 року, який включає обіцянку надати досвідчені українські війська для захисту східного флангу НАТО після завершення війни в Україні.

- Нинішня теорія перемоги Путіна в Україні спрямована на затягування війни і стверджує, що російські війська можуть пережити західну підтримку України і зламати український опір, вигравши війну на виснаження. Однак Росія, ймовірно, зіткнеться з серйозними середньотривалі довгостроковими обмеженнями, які підірвуть ці стратегічні зусилля.

- Ув'язнений затятий націоналіст і колишній російський офіцер Ігор Гіркін, зокрема, поставив під сумнів сформульовану Кремлем теорію перемоги і оцінив, що 2025 рік і, можливо, кінець 2024 року стануть «серйозним випробуванням» для Росії, оскільки Кремлю ще належить вирішити середньотривалі довгострокові проблеми, пов'язані з формуванням збройних сил і оборонно-промислового потенціалу. Гіркін також оцінив, що російська насту-

пальна кампанія літа-осені 2024 року не досягла своїх цілей на всьому театрі воєнних дій і навряд чи досягне їх напередодні брудного сезону, хоча російські війська продовжують інтенсивні наступальні операції на кількох оперативних напрямках в Україні.

- Президент США Джо Байден оголосив про новий пакет військової допомоги Україні на суму 425 мільйонів доларів після телефонної розмови з президентом України Володимиром Зеленським 16 жовтня.

- Міністерство оборони Південної Кореї заявило 16 жовтня, що «уважно» відстежує ознаки того, що північнокорейські війська безпосередньо підтримують військові дії Росії в Україні, на тлі повідомлень про те, що російські військові тренують північнокорейських солдатів.

- Нещодавно російські війська просунулися на півночі Харківської області, поблизу Кремінної, Сіверська та Торцяка

Олена ІВАШКІВ,
17 жовтня 2024 року
<https://www.pravda.com.ua/news/2024/10/17/7480052/>

ПІСЛЯ СУПЕРЕЧКИ З МОЛЬФАРОМ

Ні філософія, ні релігія так і не дали закінченого визначення, що таке людина. Зупинились на Аристотелевім, що людина – суспільна тварина; на християнським – носій гріха, «раб Божий», «дитя Боже». Ще – продукт культурно-економічних відносин. Тут все справедливо. Ким себе людина вважає, тим вона і є. Справедливо, але не відповідь. Питання це набагато складніше. Людина щось значно глибше, ніж та, яку запропонували формули.

Найперше, вона сама повинна дати собі визначення. Вона може сказати про себе, що є суспільною твариною, а може бути консултантом Небесної Канцелярії, інспектором цієї Канцелярії, та навіть – бізнес-партнером Бога. Виходимо з того, що свідомість людини – це її душа, власний розум та суспільний розум (розум натовпу). Душа – то частинка Бога, власний розум – генетична і кармічна пам'ять, а розум натовпу – це субстанція, яка опирається на тисячолітній досвід цього натовпу і його колективне несвідоме. Душа прагне щастя – вона пам'ятає рай.

Розум не хоче щастя. Він його боїться. Протягом тисячоліть люди жили у боротьбі за виживання. Голод, хвороби, війни переслідували людство споконвіку, тож у генетичній і кармічній пам'яті людини переважають далеко не щасливі хвилини. Суспільний розум – а це консервативна субстанція – навчений терпіти лихо. І він з цим справляється. Для нього щастя – це тільки мрія; при тому – недосяжна. Тож щасливих завжди переслідували. У всіх народів, у всі часи. Щасливі – інакші. Інакших натовп не терпить. Відчуває образу. І загрозю для себе.

Як наслідок перманентної боротьби за виживання, у поведінці натовпу переважають інстинкти. Вижити, розмножитись, захиститись. І похідні

інстинктів – хитрість, лукавство, злість і ненависть. Мораль, яку людство виробляло протягом тисячоліть і яка повинна б гармонізувати суспільство й особистість, найчастіше має декоративну функцію. Вона є, але якщо ніхто не бачить, то можна її обійти. При мовчазній згоді і розумінні того ж натовпу, який цю мораль і прописав для себе. Та найгірше інше – розум натовпу постійно намагається зламати душу і власний розум особистості та знеособити її. Причому, ламати і знеособлювати починає з дитячого садку. З закінченням школи переважна більшість людей стає продуктом суспільних відносин. Так, ці відносини є позитивними, адже це територія, де індивід може реалізуватись. Отримати знання, професію, окреслити перспективу.

Та разом зі знаннями, корисними навичками молода людина засвоює суспільні негативні стереотипи, які становлять складовою її характеру і постійно тримають у конфлікті її душу й розум. Тому людина часто роздвоєна. «Я» один для зовнішнього користування, «Я» інший для себе. Для натовпу людина виставляє себе своїм, для чого нерідко подавляє інстинкти, і постійно намагається той натовп надурити. Роздвоєна людина нещасна. Вона завжди чогось хоче, але не знає чого. Якщо раптом вона дістає оте бажане, виявляється, що воно їй не потрібне, і це її дратує. На цьому саморозвиток зупиняється і в особистості починається когнітивний дисонанс.

Конфлікт ускладнюється, коли «Я» не хоче або не може (робити якийсь вчинок), а соціум (родина) вимагає. Тоді душа стає пригніченою, придушеною. Внутрішній бунт може розірвати оте «не може – треба»; тоді людина відчуває свою значимість і силу. Але частіше людина подавляє свою волю. У тому випадку зроби-

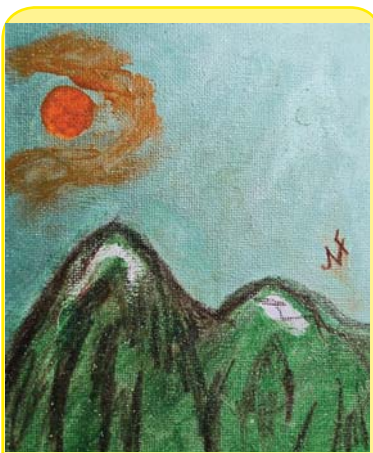
ти її щасливою уже ніщо не зможе. Жодне багатство не здатне замінити душевний спокій. А саме він може бути лише тоді, коли душа і розум у гармонії. Конфлікт душі і розуму сильно проявляється у продажах. Політиків, журналістів, усіх, хто прислуговує злим. Та ще у тих, хто живе у шлюбі з людиною, яку не шанує, не любить і зневажає. Найпоширеніша хвороба у таких – імпотенція, в жінок гінекологічні захворювання, гастрити, важкі форми алергії.

Але трагедія людства в іншому. Оскільки розум юрби завжди проявляє себе агресивно, то власний розум індивіда боїться його. Звідси озброєння... Мусимо визнати: формулу життя складає собі людина сама. Втручатися у формулу життя ближнього ніхто не має права. Особистість має викреслити зі своєї свідомості чужі очікування. Чий б вони не були. Це важко. Іноді це вчинок всього життя. Для людини головне – навчитися контролювати вплив на себе розуму натовпу. Треба бути з ним у партнерських стосунках, але не давати йому взяти над собою верх. Надто часто душа буває пригніченою власним надміром холодним розумом. А це вже не далеко до психічного розладу. Гармонія між душею і розумом, коли людина живе у коханні і не порушує закони держави, Всесвіту і звичаєві правила. І коли у її життя не втручаються сторонні.

Нерідко можна спостерігати, як немовля безпричинно плаче. Її душа вже розуміє, куди потрапила, а дитячий розум ще не знає, як можна то змінити.

«Питання питань – зрозуміти своє власне призначення», – підсумував мольфар.

Ярослав ТРИНЧУК, м Дніпро,
21 жовтня 2018 року
<https://www.facebook.com/trincuk>

ЛЮДИ,
ЯК ГОРИ...

Гори – як люди,
Люди – як гори:
Часом кумедні,
Часом – суворі.
Так не буває,
Що в горах – лиш літо.
Так не буває,
Щоб – тільки радіти...
Гори, як люди,
Хочуть любові,
Снитись їм вітер,
Пісні волошків.
Люди, як гори,
Мріють про вічне.
Жаль, що так часто
Омана їх кличе.
Гори сумують,
Люди воюють,
Шкода, що часто
Бога не чують...
Що ж буде завтра?
Де порятунок?
Вічність торкає
Рядків моїх струни.
Рятунок – в любові,
В честі й прозорині.
Ранок цілує
Катрени полонини..

Наталія ФЕДЬКО,
16 жовтня 2024 року
м. Дніпро
Малюнок авторки.

Тест
На байдужість

Посеред теплого травневого вечора вона висіла на каштановому дереві і повільно погойдувалася. Вона – це стара домоткана доріжка, барвистий килимок для підлоги.

Більшість перехожих її взагалі не помічали, дехто, піднявши голову, відверто дивувався: «Як вона взагалі могла там опинитися?»

А доріжка все продовжувала висіти: і під лагідним сонцем, і під холодним дощем, і посеред темряви, і під час грози: коли все навколо сяяло і спалахувало блискавками та гриміло. Вона все висіла та висіла...

А час минав-збігав тихо і майже непомітно. Його невидимі мікрочасточки розсіювалися у просторі. І колишнього вже не повернути... Чергове коло часу озолотило простір восени, побілило снігом узимку, а потім знову прийшла-розквітла чарівниця-весна, і вже наближалось тепле літечко...

Все відчутніше стало припикати сонечко, пташки заспівали більш дзвінко й заливисто, а тим часом доріжка все продовжувала висіти і вже стала чимось. дуже звичним; вона стала тим, що вросло і знайшло своє місце посеред міських буднів, стала частиною навколишнього краєвиду.

А тих перехожих, які ще й досі помічали її і досі дивувались її присутності в незвичному для неї місці, ставало все менше, і теплоти в їхніх очах – теж.

Потім замість білих свічок на гілках дерева з'явилися його дітки-каштанчики в щільних зелених кожухах із шипами, а згодом, невідомо звідки, подули холодні вітри. Вони все розгойдували і розгойдували гілки каштана, а разом з ними – і ту доріжку. Іноді під час такого погойдування до неї прилітала думка про те, що ще трохи-трохи – і вона теж полетить над містом, наче той килим-літак Але потім та думка кудись відлітала, а вона все продовжувала висіти.

І одного разу доріжка побачила. як останній листочок упав з каштана, і вона залишилась сама-самісінька. Попереду була зима: з віхолами, з морозами і з холодними крижаними бурульками...

І білосніжна чародійка не забарилася. А доріжка все набухала-набухала від вологи і важчала, і здавалося, що вона от-от упаде згори, зі своєї висоти, і накриє когось: і своєю вагою, і своєю печаллю...

Але перехожим, як виявилось, було на неї начхати. І на її печальні та інші думки – теж. І тому, мабуть, вона (так само непомітно, як і одного разу з'явилась на дереві) зникла.

А байдужі перехожі продовжували снувати туди-сюди, кожен – зі своїми печалями.

Олена МАКОВІЙ, м. Кривий Ріг

КОСА І КАМІНЬ
(БАЙКА-ПАМОЛЕТ
ПРО ВІЙНУ І ЖИТТЯ)

Коса косила все високе і живе,
Сталевим велетом могутнім

нависала

І тінню чорною своїх бажань лягала
Під сонцем з неба як веління світове.

Бажання хижке руйнувати все росло
І ширилось навкруг, пихато розбухало,
Затим потворою з болота

проростало:

З глибин могильних, де воно

колись жило.

Бажання ж панувати на чужій землі,
Ще більше множило і додавало сили:
Коса щосили все косила і косила,
Від насолоди мружила очиці злі.

«Звільняю землю я, щоб рівною була,
Від погані звільняю,

що росте без краю, –

Коса кричала, – я свободу обираю
Вбивати погань, що під сонцем

наросла!».

А Камінь все те добре чув і відчував
Наближення тієї залізязки злої.
Та не хотілось йому зустрічі такої,
Бо її норів дикий вже давно спізнав...

Але ж від лиха не сховаєшся... І – де,
Коли ти знаєш, чого хоче та пихата
І що земля тепер – не прихисток,

не хата,

Бо невблаганна смерть

по ній до тебе йде?..

«Кінець тобі! – Коса гукнула

з висоти, –

Переді мною на землі ти – гола цяця!

Ну, а земля... Вона тепер –

моя, земля ця!

Тепер ніщо-ніщо не буде тут рости!»

Коса щосили розмахнулася і в живу
Міцну основу, в міць землі, метал
ввіткнула,
Та цим ударом лиш сама себе зігнула,
Вже й не відчула в собі «силу світову»...

А Камінь вдячно усміхнувся в висоту,
Відкинув геть з грудей своїх
шматок металу –

І вже Коси тієї наче й не було,

А він залишився солдатом на посту.

х х х

Агресор, дурне, злаязике створіння,

Життя невідступно вбиває

І нищить повсюдно його під коріння,

І сильним себе називає.

Дурні дуже хочуть, щоб їх всі боялись,
Розумні – щоб їх розуміли.

Та як би на світі життя не складалось,
Усе ж за розумними – сила.

Звіряча орда сіє страх в Україні,

Вбиває, катує, гвалтує,

Та творчості твердь –

та основа в людині.

Яка нас для світу врятує.

І скільки ще землю топтати звіроті?!

Так щоб вона в пеклі згоріла

Чи жаб рахувати навчилася в болоті

І там свою долю зустрів!

Сергій ЗІНЧЕНКО,

м. Кривий Ріг,

жовтень 2024 року

ОСМИСЛЕННЯ проблем сьогодення на тлі війни

Руйнівники мають насамперед руйнувати і розвивати все те, що сприяє руйнуванню. Для чого, питаєте? – Та для того, аби показувати свою силу й перевагу над іншими: над «слабаками». Їм ж найпростіше і найаочніше можна продемонструвати саме в процесі руйнування-знищення, під час насильницьких дій. А найбільш ефективно їм можуть протистояти творці. Але – не всі, насамперед – не з числа пацифістів. Це справа, у першу чергу, творців-оборонців, яких, мабуть, на нашій планеті явна меншість. Що ж стосується іншої (основної маси людства, споживачів-приспосовувачів), то вони лише виконують накази й вимоги або агресорів, або творців-оборонців. Якщо звернутися за прикладами, які цю думку підтверджують, то досить тривалий час (протягом десятиліть) це демонстрував на очах у всього світу маленький за територією Ізраїль, з усіх сил відстоюючи свою незалежність у боротьбі проти величезної орави агресорів. Продовжує він цю справу робити успішно й сьогодні. А от протягом останніх років – це й Україна: після нападу на неї паразитарної імперії російського фашизму, яка займає на планеті найбільшу серед інших держав територію. Тут, у цьому дописі, буде йти мова саме про українські основи й пріоритети в цьому відношенні: під час російсько-української війни.

МОСКВА ПРОТЯГОМ СТОЛІТЬ БУЛА ЦЕНТРОМ ПРАВЛЯЧОЇ ЛЮДИНОПОДІБНОЇ ЗВІРОТИ

Люди – це не запрограмовані для боротьби з різними своїми ворогами роботи, а живі істоти із отриманим під час свого життя досвідом, у тому числі – протистояння всьому ворожому, протистояння з метою вижити. Минуло вже чимало тисячоліть відтоді, як люди протистояли звіроті. Але, як виявилось, у цьому протистоянні в світі розплодилося багато і звірів у людській подобі, з рисами руйнівників, які нищать людей. Бо їх у житті приваблюють не любов і не творчість, а влада й намагання панувати над іншими і робити цих інших їм покірними, використовуючи при

цьому будь-які насильницькі дії. Росія у війні проти України майже постійно вчинками своїх військових формувань всюди демонструє таку свою звіроподібність і прагнення руйнувати. Найяскравіше і найбільш концентровано – це, мабуть, у Бучі, в Маріуполі і в тих місцях, де російські вироки катували, калічили, гвалтували і вбивали беззахисних полонених. У багатьох місцях вони продовжують це робити й сьогодні.

[%E2%84%9617-18181-182%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%B5%D1%81%D0%B5%D0%BD%D1%8C2024%D1%80..pdf](https://www.kmpzt.org.ua/wp-content/uploads/2024/09/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BD%D1%8C-%D0%9F%D1%80%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8-%D0%84%D1%80%D0%B5%D1%81%D0%B5%D0%BD%D1%8C2024%D1%80..pdf))

ВСЕ-ТАКИ В ОСНОВІ ДІЙ - КУЛЬТУРА І ВІДПОВІДЬ НА АГРЕСІЮ

Сіяти страх навколо себе і в душах людей і таким чином сприяти руйнівним процесам чи навпаки: протистояти цьому і поселяти своїми

Як на мене, то найбільш точно за своєю глибиною визначення України дала Ліна Костенко у своєму на весь світ відомому творі «записки українського самашедшого». Ось воно:

«Ми унікальна нація. У нас хліборобів морили голодом. Режисери ставили спектаклі у концтаборах. Поетів закопували у вічну мерзлоту. У кого ще є атомний саркофаг? А у нас є. Куди тим єгипетським фараонам, у них там у саркофагах мумії, а у нас в атомному живцем похований Валера Ходемчук. Хто сказав, що українці селянська нація? Натепер ми вже нація модернова, нація на атомному підігріві. А ви думали, що Україна так просто. Україна – це супер. Україна – це ексклюзив. По ній пройшли всі катки історії. На ній відпрацьовані всі види випробувань. Вона загартована найвищим гарттом. В умовах сучасного світу їй немає цини».

Слова ж, якими, здається, найбільш точно характеризуються дії росіян ще більше ста років тому, в дорадянській період, приписують російському письменнику Михайлу Салтикову-Щедрину:

«Если я усну и проснусь через сто лет и меня спросят, что сейчас происходит в России, я отвечу: пьют и воруют»

А в результаті агресивних дій тих пихатих п'яничуг-розбийників, які цілими зграями напали на нашу незалежну державу, ми тепер боремося за перемогу і згадуємо пророчи (бо віримо в те, що таке станеться) слова нашого великого творця і мислителя Тараса Шевченка про розв'язку-завершення цієї війни, яка триває вже одинадцятий рік поспіль:

**«Як понесе з України
У синє море
Кров ворожу...
Кайдани порвіте
І вражою злою кров'ю
Волю окропіте...»**

Так, щоб не лізли більше на нашу землю, а звільнили нашу територію від своєї присутності, щоб звільнили всіх наших полонених і віддали всю зброю масового знищення. А потім ми посадимо всіх агресорів-злочинців за ґрати і примусимо десятиліттями розплачуватися за всю заподіяну нам шкоду.

Сергій ЗІНЧЕНКО

Готовність України до зими. Чи можна говорити про оптимізм?

Україна з середини жовтня поступово входить в цьогорічний опалювальний сезон. У багатьох регіонах, в тому числі у столиці, вже підключили до тепла заклади соціальної сфери: школи, садки, лікарні та інші. Початок опалювального сезону вже зумовив зростання обсягів споживання природного газу. Проте, не дивлячись на окремі заяви окремих експертів у дусі «все пропало», перший тиждень опалювального сезону дає оптимізм щодо готовності України для проходження зими.

Одним з найважливіших позитивів є зростання обсягів видобутку природного газу в Україні. Якщо минулого року в жовтні середньодобовий обсяг видобутку газу в Україні становив 52,4 млн куб м, то цього року видобуток газу складає 53,5 млн куб м на добу, що більш ніж на 1 млн куб м на добу більше, ніж минулого року. За підсумками місяця це 34 млн куб м додаткового газу. Більше того, тенденція до поступового зростання видобутку зберігається та, ймовірно, триватиме і у наступні місяці.

Основними рушіями росту видобутку в останні роки є саме державні компанії «Укргазвидобування» та «Укрнафта» Групи На-

фтогаз. Так, «Укргазвидобування» видобула 10,88 млрд куб м вального природного газу за 9 місяців 2024 р., на 5,9% більше, ніж у 2023 р.. «Укрнафта» видобула 870 млн куб м вального природного газу за 9 місяців 2024 р., на 7,5% більше, ніж за аналогічний період минулого року.

В останні місяці приватні компанії також показують ріст видобутку, особливо після поновлення дії ліцензій «Укрнафтобуріння», Smart Energy та «Горизонти». За підсумками 9 місяців 2024 р. приватні компанії все ще відстають від показників минулого року на 14%, однак якщо порівнювати середньодобовий видобуток приват-

них компаній у жовтні (10,5 млн куб м), то він на 5% вище, ніж минулого року.

Достатні запаси газу в підземних сховищах на кінець жовтня є ще одним фактором, що вселяє стриманий оптимізм. Станом на 23 жовтня запаси газу в українських сховищах перевищують 12,9 млрд куб м. Накопичених ресурсів у підземних сховищах вже достатньо для проходження опалювального сезону, про що зазначав прем'єр-міністр України Денис Шмигаль та заступник міністра енергетики Микола Колісник.

Більше того, закачування природного газу до сховищ продовжується, не дивлячись на початок опалювального сезону та зростання обсягів споживання.

Крім того, відносно тепла та сонячна погода в останні дні по всій території України дозволяє відкласти підключення побутових споживачів до тепла. Ймовірно, повноцінний опалювальний сезон може розпочатися вже у листопаді, що дозволяє зберегти більше ресурсу газу на зимовий період.

До прикладу, заступник голови Київської міської державної адміністрації Петро Пантелеєв за-

явив, що рішення про підключення до тепла житлових будинків буде прийматися наприкінці жовтня – на початку листопада, коли очікується нижча температура повітря. Зазви-

опалювального сезону проходить оптимістично у зв'язку з теплою погодою, ростом видобутку газу та достатніми запасами в сховищах.

Михайло СВИЦЬО,

чай, місцева влада ухвалює таке рішення, коли середньодобова температура протягом трьох днів зберігається на рівні нижче 8°C з прогнозами на похолодання.

Підсумовуючи можна зазначити, що Україна в цілому готова до проходження зими, а початок

аналітик ринку природного газу ExPro, 30 жовтня 2024 року

https://lb.ua/blog/mykhailo_svyshcho/642494_gotovnist_ukraini_zimi_chi_mozhna.html

На світліні: на одному з газосховищ України

Промінь Просвіти Є
Видавець і засновник – ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство».
Рішення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення про реєстрацію № 1951 від 30 травня 2024 року (ідентифікатор медіа R30-05100)
Передплатний індекс: 60093
Адреса редакції: 50099, м. Кривий Ріг, вул. Церковна, буд. 3, к. 210. e-mail: kmpzt@ukr.net.
Тел. 067-568-39-73

Редактор газети: Сергій ЗІНЧЕНКО.
Редакційна колегія: Сергій ДАШКОВСЬКИЙ, Сергій ЗІНЧЕНКО, Олександр ЧИЖИКОВ, Володимир НАЛУЖНИЙ (голова організації)
Логотип виготовив Вадим БОРИСЕНКО.
Газета виходить двічі на місяць.
Комп'ютерна верстка Т. ЛОПАТЮК.

Відповідальність за точність наведених фактів, цифр та імен несуть автори матеріалів.
Редакція не рецензує і не повертає рукописи.
За умови використання наших матеріалів посилання на газету
«Промінь Просвіти Є» обов'язкове.

Газета, починаючи з числа 13 (81), у друкованому вигляді не виходить.